

EDUNVALVONTAKATSAUS

Maaliskuu 2022

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina	4
Bioenergia ry:n tavoitteet	12
Kärkihankkeet	13
EU+Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)	14
Ilmasto- ja energiastrategia + Kaisu (Tuohiniitty)	16
Energiaverouudistus (Laurikka)	17
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	18
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	19
Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo)	20
Tärkeät hankkeet	22
EU: LULUCF-päivitys (Laurikka)	23
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	24
EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen).....	26
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo)	27
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta (Salo).....	29
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Välinen)	31
Luonnonsuojelulain sekä kaavoitus- ja rakentamislain uudistaminen (Salo)	32
Seurattavat hankkeet	36
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	37
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	38
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laurikka).....	40
Turvepaketin toimeenpano (Salo)	41

Yleiskatsaus edunvalvontaan

Ukrainan sota muutti 24.2. Euroopan turvallisuussympäristön ja samalla energiamarkkinat. Bioenergia ry on kommentoinut tilannetta lehdistötiedotteilla [2.3.](#) ja [4.3.](#) sekä osallistumalla Climate Leadership Coalitionin tilaisuuteen 1.4.

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohjetta. Helmikuun alussa komitea hyväksyi 13 vapaaehtoista kestävyysjärjestelmää. 10.3. julkaistiin toimeenpanosäädös KHK-laskennasta ja kestävyyssertifiointista. **Kestävän rahoituksen taksonomia-asetuksen ilmastokriteerit** hyväksyttiin joulukuussa, vaikka 13 jäsenmaata ml. Suomi ja Ruotsi vastustivat. Tammikuussa komissio käynnisti konsultaation ydinvoiman ja (tietyin ehdoin) maakaasun liittämistä taksonomiaan. Tämä esitys sai varsin kriittisen vastaanoton monilta tahoilta, mutta komissio julkaisi delegoidun säädöksen helmikuun alussa. Parlamentti tai Neuvosto voi esittää 4+2 kk aikana siihen vastustuksensa. **Luontokriteereiden** käsittely Kestävän rahoituksen foorumissa on lykkääntynyt ja siitä odotetaan esitystä huhtikuun alkupuolella.

Komission piti julkistaa esityksensä **ennallistamistavoitteiksi** 22.3., mutta kritiikin ja Ukrainan sodan takia julkistus lykkääntyi eteenpäin. Parlamentissa ECON-valiokunnan raportööri van Overtveldt julkaisi varsin kriittisen raporttinsa **energiaverodirektiivistä** 28.2. Ukrainan sota oli jo ehtinyt alkaa, ja raportti peräänkuulutti mm. komission vaikutusarvioinnin puutteellisuutta ja alleviivasi subsidiariteettiperiaatteen ja teknologianeuroliteetin merkitystä verotuksessa. Kommentit luonnokseen pitää lähettää 5.4. mennessä. Valiokunnan äänestystä direktiivistä odotetaan tällä hetkellä 20.6.

Marinin hallituksen **esitys ilmastolaista** annettiin eduskunnalle 3.3. Esitykseen ei tullut oleellisia muutoksia verrattuna lausuntokierroksella olleeseen versioon. Joulukuussa valmistui AFERY:n selvitys **jakeluvelvoitteiden** noston vaikutuksista 34 %:iin tai yli ja valtioneuvosto teettää jakeluvelvoitteen uudelleenarvioinnin 2022. Hallituksen julkistaessa maaliskuun ilmastopäätöksensä, jotka keskittyivät taakanjakosektorin päästöjen vähentämiseen, jakeluvelvoitetta ei nostettu. Polttoaineiden hintojen nousua jakeluvelvoitteen tilapäistä muuttamista on esitetty. Toimisto julkaisi asiasta yhdistyksen kannan mukaisen [tiedotteen](#) 23.3.

Turvetyöryhmän esityksistä **turvetuotantokoneiden romutustuki** (29,1 milj. € vuosille 2022 – 2023) tuli voimaan 8.2. ja määräraha oli käytetty 23.3. mennessä. Toinen turvepaketin esitys **turveyrittäjien luopumistuesta** oli määrä saattaa voimaan maaliskuun alussa, mutta siitä ei ole kuulunut tammikuun lopun lausuntovaiheen jälkeen mitään. Maa- ja metsätalousministeriö on kutsunut koolle sidosryhmät käsittelemään mm **pienpuun keruutuen** kohtaloa METKAssa. Voimassa olevan Kemeran ehdoista on myös ollut keskustelua Ukrainana sodan takia.

Toimisto on tavannut tammi-maaliskuussa useiden puolueiden kansanedustajia ja näiden avustajia. Tapaamisissa on esitelty yhdistyksen päivitettyä strategiaa ja otettu kantaa ajankohtaisiin asioihin, helmikuun lopun jälkeen erityisesti Ukrainan sodan aiheuttamaan tilanteeseen. Tapaamisia on tarkoitus jatkaa. Maaliskuun alussa järjestettiin hallituksen erillinen keskustelu yhdistyksen vaaliviesteistä ja Ukrainan sodan vaikutuksista. Yhdistys on tavannut myös Paikallisvoiman ja Suomen Tuulivoimayhdistyksen toimistoa tavoitteena järjestää yhteisiä energia-aiheisia tilaisuuksia vihreiden, kokoomuksen ja keskustan puoluekokouksissa touko-kesäkuussa.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.
- Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsitelyn odotetaan kestävän ainakin 2022 loppuun asti.
- Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio oli käsitellessä EU:n bioenergia komiteassa joulukuussa.. 10.3.2022 julkaistiin toimeenpanosäädös KHK-laskennasta ja kestävyyssertifiointista.
- Helmikuun alussa EU:n bioenergia komitea hyväksyi 13 [vapaaehtoista kestävyysjärjestelmää](#). Järjestelmät ovat valmistautuneet käytännön toimintaan jo syksystä 2021 alkaen, joten niiden toiminnan arvioidaan käynnistyvän vauhdilla, kun komissio ennen kesää viimeistelee järjestelmien hyväksynnän.
- Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio reagoi viivästymiseen [tekemällä esityksen](#) päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyys osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti. Kansallisesti tämä muutos ollaan viemässä päästökauppalaan muutoksella huhtikuun alussa.
- Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7. Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa. Käsitely Neuvostossa on alkanut. Tällä hetkellä on meneillään rev 3. ja yleisnäkemyksen odotetaan valmistuvan alkukevään aikana. Parlamentissa muutosesitysten takaraja on valiokunnasta riippuen 8.-9.2. ja tavoite Parlamentin raportin valmistumiselle Q3-Q4. Trilogien voi arvella päättyvän ja direktiivin tulevan hyväksytyksi Q1/2023.

Ilmasto- ja energiastrategia + KAISU (Tuohiniitty):

- Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin Ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta, joka on käynnistetty syyskuussa 2020. Valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Rinnakkain IE-strategian kanssa tehdään keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman eli Kaisun päivitystä. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia ja sen valmistelu tapahtuu ympäristöministeriövetoisesti. Päivittämistä varten on muodostettu työryhmä.

- Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan keskenään. Poliittiset linjaukset tehtiin puoliväliriihen yhteydessä 21.-29.4., missä muun muassa määriteltiin ns. toimenpidekuiluksi 11 Mtn CO₂ hiili-neutraaliuteen 2035 mennessä.
- IE-strategialla pyritään 2 – 4 Mtn ja Kaisulla 2 – 4 Mtn (1 – 2 Mtn asuntojen erillislämmitys ja 1 – 2 Mtn muu taakanjakosektori) päästövähennyksiin
- Hiisi-hanke [julkaisi loppuraportin](#) 1.12.2021. Raportin perusteella toimenpidekuilu olisi 13 Mtn CO₂ vuoteen 2035 mennessä nykykehitykseen verrattuna, jolloin päästäisiin 21 Mtn CO₂ päästötasolle, mitä vastaava nielu nähdään Hiisissä mahdolliseksi.
- IE-strategia ja Kaisu annetaan selontekona eduskunnalle 2022 mahdollisesti kesäkuussa. Ennen sitä strategia tulee lausunnonlehtien huhtikuun aikana.

Energiaverouudistus (Laurikka):

- Valtiovarainministeriön marraskuussa tilaamaa VTT:n selvitystä ja siihen liittyvän ohjausryhmän työtä energiaverotuksen tiekartasta ei ole vielä julkistettu. Ohjausryhmän määräaika loppui 28.2.2022.
- Komission ehdotukseen energiaverodirektiivin uusimisesta Suomen alustavat kannat valmistuivat joulukuun alussa. Niiden mukaan Suomi ei yksiselitteisesti vastusta soveltamisalan laajentamista biomassaan ja turpeeseen. Valtioneuvosto katsoo, ettei kehittyneiden polttoaineiden lähes nolla-vähimmäisverotaso ole perusteltu, kun arvioidaan ohjauksen tavoitteita energiansäästön, energiatehokkuuden, luonnonvarojen käytön tai luonnon monimuotoisuuden kannalla.
- Parlamentissa ECON-valiokunnan raportööri van Overtveldt julkaisi varsin kriittisen raporttinsa energiaverodirektiivistä 28.2. Van Overtveldtin julkaistessa raportin Ukrainan sota oli jo ehtinyt alkaa, ja hän peräänkuulutti mm. komission vaikutusarvioinnin puutteellisuutta ja alleviivasi subsidiariteettiperiaatteen ja teknologianeutraliteetin merkitystä verotuksessa. Kommentit luonnokseen pitää lähettää 5.4. mennessä. Valiokunnan äänestystä direktiivistä odotetaan tällä hetkellä 20.6.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Biokaasun valmisteverolainsäädäntö voimaan 1.1.2022. Lämmityksen verottomuus säilyy, edellyttäen, että notifiikaatio hyväksytään. Kaasutuotannon sähkönkäytön veroluokka ei muuttunut. Veroviranomaisen ohjeistus vielä osittain epävarmaa ja lausuntoja pyydetty. Joulukuussa valmistui AFY:n selvitys jakeluvelvoitteen noston vaikutuksista tasoille 34 ja 40 prosenttia. Valtioneuvosto teettää jakeluvelvoitteen uudelleenarvioinnin 2022. Jakeluvelvoitteen tilapäistä muuttamista oin esitetty.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- MMM kutsunut koolle sidosryhmät käsittelemään mm pienpuun keruun tuen kohtaloa METKAssa. Voimassa olevan Kemeran ehdoista on myös ollut keskustelua Ukrainana sodan takia. MMM:ssä virkamiestyöryhmä valmistelee. MMM kerännyt toimijoiden kommentteja. Seuraava palaveri 6.4.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo):

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen menettelyihin niin, että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät selkeästi noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta. Vuoropuhelun vahvistaminen ympäristöhallinnon ja MMM:n suuntaan sekä yhteistyö muiden järjestöjen kanssa. Jälkihoitovaiheen lupavaatimusten ja määräaikaisen metsitystuen ehtojen yhteensovittaminen toimialan, Metsäkeskuksen, ELY-keskusten ja MMM:n välillä.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositason sekä toteutunut käyttö vuositason. Hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Käyttömäärä selviää osittain ET:n seurannasta.

- Metsähakkeen käyttö kasvoi kaukolämmön tuotannossa viime vuonna 2 TWh ja sivutuotteiden käyttö 1,5 TWh. Yhdessä siihen liittyvän sähkön tuotannon puun kanssa n 5 TWh. Kokonaiskäytön kasvu hakkeessa ja sivutuotteissa oli 8 TWh.
- Hinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella marraskuusta tammikuuhun oli +0,33 +0,54 ja +0,25. Edelliseen vuoden tammikuuhun verrattuna hakkeen hinnan nousu oli +0,51, +1,11 ja +0,31.
- Energiapuuta myytiin viime vuonna 4.2 milj. M3, kun edellisenä vuonna määrä oli 3,4. Puun kantohinta nousi 0.68 e/m3. Hankintahinta nousi edelliseen vuoteen verrattuna 1,01 e/m3. Viimeisellä neljänneksellä nousu oli 0,34 e/m3 kantohinnassa ja hankintahinnassa 0,54 e/m
- Energiapuuta korjattiin viime vuonna 6,186, lähes täsmälleen sama määrä kuin 2020. Energiapuun korjuu kolmannella neljänneksellä 1,419 milj. M3, kun vastaava määrä edellisenä vuonna vastaavana aikana oli 1,699 milj.m3.
- Hakkeen tuonti samalla tasolla kuin 2020

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: LULUCF-päivitys (Laurikka):

- Neuvoston puolella työ on käynnissä ympäristöneuvoston työryhmissä. Asetuksesta piti keskustella myös maaliskuun ympäristöneuvostossa, mutta päästökauppa ja taakanjako priorisoitiin eikä LULUCF-keskustelua käyty. Aihe on esillä myös maatalousneuvostossa 7.4. maataloutta koskevien asioiden osalta.

- PJ Ranskalla on ollut tahtotila saada asia sovittua neuvoston puolella omalla pj-kaudellaan. Ranska on tehnyt mm. aikaisen vaiheen kompromissiehdotuksen, joka käsittelee vuosien 2026 - 2030 polkuun liittyvää laskentaa ja joustomahdollisuuksia. Sitä ei kuitenkaan pidetä kovin onnistuneena. On epäselvää, miten työ etenee ja voidaanko neuvostossa löytää yhteisymmärrys kesäkuussa.
- Parlamentissa raportööri Ville Niinistö (Vihr) julkaisi [raporttiluonnoksensa](#) 17.12. Keskeiset esitykset olivat kokonaistavoitteen huomattava nostaminen 490 Mt:iin, erillinen hiilineutraaliustavoite maatalous-, ruohikko- ja kosteikkomaille sekä lisätavoitteet 2030-2050. Muutosehdotuksia on ENVI-valiokunnassa esitetty 734 ja äänestys on 28.4. Täysistuntoon asiaa on kaavailtu touko/kesäkuuksi 2022.

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelyä varten.
- Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäsenenä on vähän energia- ja metsäalan osaajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- SPF julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistunee huhtikuussa. Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta Q3-Q4/2022.
- Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodostanut ennakkovaikuttamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla.

EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen):

- Komission oli tarkoitus esittää sitovat ennallistamistavoitteet vuoden 2021 loppuun mennessä, mutta julkistusta viivästettiin ja ne piti esittää 23.3.2022. Nyt julkistusta siirrettiin jälleen eteenpäin Ukrainan tilanteen ja esityksen saaman kritiikin takia.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo):

- Uusille turvetuotantoalueille ei toistaiseksi haeta ympäristölupia vähäisiä nykyisten tuotantoalueiden lisäalueita lukuun ottamatta. Toimialaa koskevan vesiensuojeluohjeen tulkinta jäi epäselväksi viimeiselle vesienhoitokaudelle, ja se näyttää muotoutuvan lausunto- ja ratkaisukäytäntöjen sekä mahdollisten oikeustapausten kautta käytännössä. Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä vähenevät.

- Mikäli ehdotus uudeksi luonnonsuojelulakiesitykseksi toteutuu, se antaa keinoja kiristää vesiensuojelun ja –hoidon tavoitteita erityisesti luvanvaraisilla toimialoilla. ”One out, all out -periaate” (= yhdenkin vesi-muodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. LSL heijastuu vesi- ja ympäristönsuojelulakeihin, mistä seuraa erinäisten selvitysten määrän ja vaatimustason kasvu.
- Vesienhoitosuunnitelmien merkitys kasvaa. Turvetuotannon kannalta tämä saattaa heijastua jälkihoito-vaatimuksiin ja hidastaa suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön.
- Harkinnanvarainen ympäristöluvan ehtojen tarkistaminen (YSL §89) ei ole toistaiseksi aiheuttanut pelättyä, suurempaa lisätaakkaa lupavelvollisille eikä kohtuutonta hallinnollista kuormaa. Pää tavoite on, ettei sillä hidastettaisi suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallinen tavoite on edelleen palata valvovan viranomaisen harkintaan ja kehottamiseen hoitaa havaittuja puutteita sekä korjaamaan tilanne ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Jäykät ympäristölupakäytännöt jälkihoitotoimien vahvistamisineen ja viipyvät tarkastukset turvetuotannon päättyessä haittaavat suonpohjien sujuvaa siirtymistä seuraavaan maankäyttöön esim. metsäksi, pelloiksi ja kosteikoiksi erityisesti Pohjanmaan maakunnissa ja Pohjois-Suomessa. Tilanteeseen on kiinnitetty huomiota ja parannusta on luvattu. Seuranta ja vaikuttamista kuitenkin jatketaan niin, että prosessit nopeutuisivat ja turvetuotannon päättämiseen liittyviä maastotarkastusten määrä voitaisiin vähintään kaksinkertaistaa vuonna 2022. Jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan paljon paremmin kuin viimeisten parin vuoden aikana on tapahtunut. Muuten ympäristöhallinnosta lausuntopyyntöineen ja viipyvine tarkistuksineen muodostuu pahimmillaan vuo-sien turha viive seuraavaan maankäyttöön siirtymiselle. Helmikuun alussa valmistunut jäsenkysely turvetuotannon pinta-alakehityksestä osoittaa, että jälkikäyttöön vapautunutta mutta ELY-keskusten tarkastusta odottaa jo 16 300 ha suonpohjia. Ympäristölupaehdoista vapautumisen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasajoa, johon viranomaisilla tulee olla tarvittavat resurssit.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonta (Salo):

- Lannoitelakiesitykseen jäi eurooppalaisen lannoitevalmisteasetuksen (EU 2019/1009) hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin. Vaikuttamista asiassa jatketaan viestimällä tästä epäkohdasta lain soveltamisvaiheessa sekä tekemällä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa pyrkien vähentämään ankaran vastuun tuottamaa kohtuutonta ”kotikutoista” riskiä kasvualustojen valmistajille.
- Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty yhteyttä kansainvälisiin kumppaneihin Baltiassa, Irlannissa, Ruotsissa ja Saksassa. Valmisteltu yhdessä keskeisten kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa yhteistä LULUCF-kantaa sekä vaikutettu kestävän rahoituksen taksonomian delegoidun 2-asetuksen teknisten kriteerien muotoiluun (Sustainable Finance Platformilla ja poliittisten ryhmien kautta) kasvu- ja kuiviketurpeen osalta.
- Rahkasammalen keruukohteet ja kumulatiiviset pinta-alat päivitettiin jälleen vuodenvaihteessa www.kasvualusta.org-sivustolle. Keruutoiminta on edelleen pienimuotoista kokeilua ja pilotointia TKI-vaiheessa. SYKEN ja POPELYN hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin päättyivät, samoin YM:n asettama rahkasammalen kestävän korjuun yhteistyöryhmän työ 31.1. Huhtikuun alussa aloittaa GTK:n vetämä rahkasammalen uusiutuvuutta selittävä parivuotinen RahKoo-

hanke. Sen myötä toiminnalle kehittynee myös jonkinlainen "sijainninohjaus" tai valvontamenettely, johon jäsenyritysten linjaamalla tavalla pyritään tarvittaessa vaikuttamaan.

- Eurooppalainen kasvuvalusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe julkistaa kevään aikana mm. kasvuvalustojen elinkaarilaskentaan tarvittavan selvityksen, joka voi osaltaan luoda pohjaa vaikutamiselle esim. EU:n tulevaan Pellolta pöytään -strategiaan sekä Ukrainan sodan myötä akuuteiksi nousseeseen ruokaturva- ja huoltovarmuuskeskustelulle niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa.
- Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa korostuu koko ajan. Kuiviketurvever-kosto seuraa tilannetta ja pyrkii vaikuttamaan keskipitkällä aikavälillä turvekuivikkeiden saatavuuteen. Kuiviketurpeen merkitys siipikarjan kasvatuksessa ja luomutuotannossa on tunnistettu laajemminkin kotieläintalouden kannattavuuskriisin syvetessä ja Ukrainan sodan luomassa ruoantuotannon epävarmuudessa.

Hiilensidonta (Välinen):

- Bioenergia ry:hyn perustettiin Hiilensidonta ja CCUS -valiokunta (CCUS=Carbon Capture, Use and Storage) ja sen ensimmäinen kokous pidettiin 24.1.2022. Myös perustettiin Biohiiliverkosto. Biohiiliyhdistyksen toiminta siirtyi samalla Bioenergia ry:lle ja www.suomenbiohiili.fi -nettisivut päätettiin siirtää www.bioenergia.fi -nettisivujen alle. Ensimmäinen biohiiliverkoston kokous Bioenergia ry:ssä pidettiin 2.2.2022.
- MMM:n Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) on tarkoitus valmistua maaliskuussa 2022 ja se lähetetään lausunnoille maalis-huhtikuun vaihteessa.
- Ukrainan sodan aiheuttamassa pakotekriisitilanteessa hiilineutraaliustavoitteissa pysyminen on kovan keskustelun alla. Pakotekriisi on aiheuttanut Suomessa voimakkaan halun panostaa huoltovarmuuteen (kuin myös omavaraisuuteen), mihin vastaamisessa voitaisiin nyt linkittää myös erilaisia CC(U)S-teknologioita. Kun pakotekriisi on ohitse, olisivat bioenergiaketjut valmistautuneet jo hiilineutraaliustavoitteita varten.

Luonnonsuojelulain ja kaavoitus- ja rakentamislain uudistus (Salo):

- Luonnonsuojelulakia (LsL) valmistelleen työryhmän esitys ja siihen liittyvät lukuisat eriävät kannat julkaistiin joulukuussa. Lakiesitys annettaneen eduskunnalle viikon 13 aikana eikä sen odoteta muuttuneen niiltä kriittisiltä kohdiltaan, joista Bioenergia ry antoi yhdessä monien muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa samansisältöisen lausunnon.
- LsL-uudistamistyö kytkeytyy laajempiin eurooppalaisiin prosesseihin, EU:n biodiversiteettistrategiasta käytävään eurooppalaiseen ja kotimaiseen keskusteluun sekä tulevaan EU:n ennallistamislakiesitykseen. Kotimaassa se liittyy suoraan ilmastolakiesitykseen ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten maankäyttöä ja vesilakia uudistaviin hankkeisiin. LsL aikanaan vaikuttaa suoraan ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.
- Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös vapaaehtoisena kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat edelleen sanat "on otettava huomioon", mikä vaatii jatkotyössä selvittämistä. Muutoin tästä epämääräisyydestä muodostuu tehokas lupamenettelyn hidastaja ja valitusperuste helposti myös muulle kuin ympäristölupaa vaativalle luonnonvarojen käytölle.

- Uudet uhanalaispäivitykset lajien ja elinympäristöjen osalta loivat pohjan LsL:n uudistustyölle. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin menettelyihin.
- LsL:n merkitys kasvaa myös metsätalouden kannalta heijastuen ohjeiden ja sertifiointien kautta.
- Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää, mikä nostaa lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia.
- Turvetuotannon volyymin ja etenkin uusien alueiden tarpeen laskiessa kiristyvällä luonnonsuojelulainsäädännöllä on välillinen merkitys. Se johtanee silti myös turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen 2015 päivittämiseen, johon prosessiin pyritään aiempaa paremmin pääsemään mukaan niin, ettei se tapahdu niin virkamiestavoitteisesti kuin edellisellä kerralla.
- Kaavoitus- ja rakentamislaita (KRL) annettiin lausunto joulukuussa. Lakipaketin laajuus ja ristiriitaisuudet johtivat lopulta hyvään välitulokseen, kun kaavoitus päätettiin jättää siitä kokonaan myöhemmäs ja tässä vaiheessa esityksenä hyväksyttäväksi tuodaan ainoastaan rakentamislain osuus.
- Soiden luonnontilaisuusluokituksen perusteet ovat viime vuosina osoittautuneet helposti haastettaviksi. Varsinkin luokkien 2 – 3 rajausta haastetaan ja luokituksen suoallaskohtaista pääperiaatetta pyritään hämärtämään myös viranomaisten ja kaavoittajien omissa selvityksissä. Käytännössä tämä johtaa luokituksen merkityksen vähenemiseen aikaa myöten, ellei kyetä vastaamaan yleisesti kysymykseen, mitä on "suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö" ja mihin koko lt-luokitusta olisi lopulta sovellettava? Vähimmäistavoite on edelleen saada suoallaskohtaiset rajaukset kaikille avoimeen nettisovellukseen, GTK:n turvevarojen tilinpitoon.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Ei toimenpiteitä. Seuraavat neuvottelut ovat virkamiestasolla 6.-16.6. Bonnissa. COP-27 on Sharm-El-Sheikhissä, Egyptissä 7.-18.11.2022.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.
- Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy European kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta. Ongelmana esityksessä on muodostettu uusi termi 'ilmapäästöttömät uusiutuvat', millä heikennetään bioenergian kelpoisuutta valtiontukiin
- Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy European kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun lopulla.

- Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallistaa päätöksen tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.
- Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.
- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoo saada GBERn valmiiksi vuoden 2022 aikana.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laurikka):

- [EU:n Innovaatorahaston](#) suurten hankkeiden rahoitukseen suunnattu haku oli auki 1.3.2022 asti. Rahoitusta oli tarjolla noin 1,3–1,5 miljardia euroa.
- Komissio kertoi 11.3., että rahaa haki 138 projektia. Energiaintensiivisistä teollisuudesta hakemuksia tuli 104. Näihin kuuluivat mm. hiilensidontahankkeet ja vetyprojektit. Vetyprojekteja oli 25. Hiilensidontahankkeiden määrää ei kerrottu. Uusiutuvan energian hankkeita oli 13 ja energian varastointihankkeita 21.
- Pienten hankkeiden seuraava haku avataan maaliskuussa 2022 ja hakuaikaa on elokuuhun 2022. Rahoitusta on saatavilla alustavien tietojen mukaan 100 miljoonaa euroa.

Turvepaketin toimeenpano (Salo):

- Turvetyöryhmän esityksistä turvetuotantokoneiden romutustuki (29,1 milj. € vuosille 2022 – 2023) tuli voimaan 8.2. ja määräraha oli käytetty 23.3. mennessä. Toinen turvepaketin esitys turveyrittäjien luopumistuesta oli määrä saattaa voimaan maaliskuun alussa, mutta siitä ei ole kuulunut tammikuun lopun lausuntovaiheen jälkeen mitään. Luopumistuen sisältöön tulisi tehdä merkittäviä muutoksia, jotta se olisi tasapuolisempi kaikille yrittäjille, myös niille, jotka jo ovat toimintansa lopettaneet ja toisaalta niille, jotka vielä joutuvat lopettamaan.
- Turvepaketissa sovittiin lisäksi joukko erillisiä pienempiä hankkeita ja toimia, joista vastaa MMM. Tärkeä on huomata, että nämä suuntautuvat enemmän maanomistajille, tutkimuslaitoksille ja kehittämisorganisaatioille kuin alalla toimineille yrityksille. Osa hankkeista on toteutumassa osana Hiilestä kiinni -hankerahoitusta, ja Bioenergia ry on edustettuna viidessä Hiilestä kiinni -ohjelmasta rahoitetun hankkeen ohjausryhmässä. Osalle turvepaketin aihioista ei ole osoitettu mitään rahoitusta. Niiden joukossa on muutama, joilla olisi merkitystä myös toimialan kannalta. Näiden liikkeelle saaminen ja oikea kohdentaminen on tärkeä osa turvepaketin tasapuolisen toteutumisen kannalta vielä vuoden 2022 aikana.

Bioenergia ry:n tavoitteet

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian, biohiilen ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon bio-massan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
- kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
- osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
- ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
- harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
- järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.

neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Vahvistamme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja aluetaloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista samalla huomioiden monimuotoisuus metsissä ja pelloilla.

Bioenergia ry on päivittänyt vuonna 2021 yhdistyksen strategian. Strategia sisältää edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2022, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä yhdistyksen vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 6 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 7 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU+kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano	RED3-lainsäädäntöesitys julkaistu 14.7.2021. RED2 kansallinen toimeenpano kesken.	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Ilmasto- ja energiastrategia + keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma	9/2020 – alkuvuosi 2022	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, 2. vaihe selvitys 2/2022	Harri Laurikka
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Jakeluvelvoitteen noston vaikutukset	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson
Kotimaa: Turvetuotantoalueiden jälkikäytön sujuvoittaminen	Jatkuva	Hannu Salo

EU+KOTIMAA: RED3 JA RED2–TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tuli toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtui muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslainsäädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu:

Uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsittelyn odotetaan kestävän ainakin 2022 loppuun asti.

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut toimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio oli käsittelyssä EU:n bioenergia komiteassa joulukuussa. Odotettavissa, että ohje valmistuu tammikuun aikana

Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohjetta ei ole julkaistu, joten komissio ei myöskään voinut hyväksyä ennen kesäkuun loppua järjestelmiä, mutta antoi niistä heinäkuun 2021 alussa [alustavan positiiviarvionsa](#). Komission odotetaan julkistavan ohjeensa samoihin aikoihin kestävyysohjeen kanssa.

Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio reagoi viivästymiseen [tekemällä esityksen](#) päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyys osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti.

Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7. Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa. Käsittely Neuvostossa on alkanut ja yleisnäkemyksen odotetaan valmistuvan alkukevään aikana. Parlamentissa muutostyösten takaraja on valiokunnasta riippuen 8.-9.2. ja tavoite Parlamentin raportin valmistumiselle Q3-Q4. Trilogien voi arvella päättyvän ja direktiivin tulevan hyväksytyksi 2023 alkupuoliskolla.

REDIIBIO-projekti julkaisi [loppuraporttinsa kestävyyskriteereistä huhtikuun lopussa](#).

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta

- Vaikutettiin ennakkoon komission esitykseen RED3:sta eri vaikuttamiskanavia käyttäen huhti-hei-näkuussa
- Vaikutettiin elo-lokakuussa Bioenergy European ja Suomen kantoihin REDIII esitykseen
- Lausuttiin eduskunnan valiokunnille loka-marraskuussa
- Oltiin yhteydessä useisiin Parlamentin suomalaisedustajiin joulukuussa

ILMASTO- JA ENERGIASTRATEGIA + KAISU (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Suomessa ilmasto- ja energiasuunnittelua tehdään kolmen eri pituisen suunnittelun kautta: pisimmät pitkän aikavälin strategiat ulottuvat muutamien kymmenien vuosien päähän ja tätä suunnittelua on tehty aikaisemmin noin 10 vuoden välein. EU:n hallintomalliasetuksen myötä annettiin ensimmäinen pitkän tähtäimen suunnitelma (NECP) kesäkuussa 2020. Tästä valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.

Toiseksi pisin tähtäin on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmalla (KAISU), joka on ilmastolain nojalla tapahtuvaa suunnittelua 10 – 20 vuoden tähtäimellä. Kaisua päivitetään ilmastolain mukaisesti kerran hallituskaudessa. Kaisun päivityksen on tarkoitus ulottua vuoteen 2035 asti. [Kaisun valmistelu](#) on ympäristöministeriön vastuulla, sopeutumisen osalta maa- ja metsätalousministeriö. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia. Päivittämistä varten on muodostettu [työryhmä](#), jonka toimikausi on 15.10.2020 – 30.9.2021. Toimikautta jatkettaneen.

Kolmas taso on ilmasto- ja energiastrategia (aiemmin energia- ja ilmastostrategiat), joita on vaihtelevalla päivitystahdilla tehty 3 – 5 vuoden välein Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin [ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta](#), joka on käynnistetty syyskuussa. Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan ja tausta-aineisto on sama. Molempien sisältö valmistuu loppuvuodesta 2021 ja annetaan selontekona eduskunnalle keväällä 2022.

Merkitys

Suunnitelmiin kiteytyy poliittisia näkemyksiä siitä, miten ilmasto- ja energiatavoitteisiin pyritään. Niillä myös vaikutetaan julkisen rahanjaon periaatteisiin ja erilaisiin yksityiskohtaisempiin ohjelmiin.

Tavoite

- vaikuttaa siihen, että strategia on yhdistyksen strategian ja linjausten mukainen
- vaikuttaa suunnitelmissa otettaviin näkökulmiin liittyen hiilensidonnän kehittymiseen seuraavan 10 – 15 vuoden tähtäimellä

Keinot

- Vaikutetaan suunnitelmatyöhön vaikuttaviin työryhmiin ja selvityksiin tuottamalla niihin tietoa
- Osallistutaan suunnitelmapäivityksen tilaisuuksiin
- Vaikutetaan ilmasto- ja energiapoliittiseen ministerityöryhmään sekä Kaisun työryhmään

- osallistuttu ilmastosuunnitelma 2035 tilaisuuteen 19.1.2021 ja WEM-julkistukseen 16.2.2021
- Hankittu taustatietoa TEM:n ja MMM:n valmistelusta julkisten tilaisuuksien lisäksi yhteydenpidolla virkamiehiin. Lausuttu ilmastolain uudistuksesta 6.9.2021
- julkaistu tiedote Hiisihankkeen loppuraportista 1.12.2021

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Heinäkuussa 2021 komissio esitteli ehdotuksensa uudeksi energiaverodirektiiviksi. Ministeri Saarikko on tilannut VTT:ltä selvityksen energiaverotuksen tiekartasta. Beryä on kuultu tiekartan valmistelussa. Selvitystyön oli tarkoitus valmistua helmikuun 2022 loppuun mennessä. Energiaverotuksen tiekartan on tarkoitus tukea yhdessä päästökaupan kanssa hallituksen 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus ovat vähentäneet rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on noussut EU:n päästötavoitteen kiristyessä. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiaveron kiinteälle biomassalle. Nämä lisäisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolla ihmisiä.

Tavoite

- Turpeen veron lisäkorotusten minimointi ja kiinteän puun energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Työryhmätyön seuranta ja lausunnot

- Valtiovarainministeriön marraskuussa tilaamaa VTT:n selvitystä ja siihen liittyvän ohjausryhmän työtä energiaverotuksen tiekartasta ei ole vielä julkistettu. Ohjausryhmän määräaika loppui 28.2.2022.
- Komission ehdotukseen energiaverodirektiivin uusimisesta Suomen alustavat kannat valmistuivat joulukuun alussa. Niiden mukaan Suomi ei yksiselitteisesti vastusta soveltamisalan laajentamista biomassaan ja turpeeseen. Valtioneuvosto katsoo, ettei kehittyneiden polttoaineiden lähes nollavähimmäisverotaso ole perusteltu, kun arvioidaan ohjauksen tavoitteita energiansäästön, energiatehokkuuden, luonnonvarojen käytön tai luonnon monimuotoisuuden kannalla.
- Parlamentissa ECON-valiokunnan raportööri van Overtveldt julkaisi varsin kriittisen raporttinsa energiaverodirektiivistä 28.2. Van Overtveldtin julkaistessa raportin Ukrainan sota oli jo ehtinyt alkaa, ja hän peräänkuulutti mm. komission vaikutusarvioinnin puutteellisuutta ja alleviivasi subsidiariteettiperiaatteen ja teknologianeutraliteetin merkitystä verotuksessa. Kommentit luonnokseen pitää lähettää 5.4. mennessä. Valiokunnan äänestystä direktiivistä odotetaan tällä hetkellä 20.6.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti. Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamen-
taarisessa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
netaan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisääminen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittämi-
nen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon vuosittai 24000-34000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 34 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä ja kehitettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan ja julkisuuteen.
 - Vaikuttaminen kehysriihen jälkeiseen valmisteluun.
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Suora vaikuttaminen

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

TURVETUOTANTOALUEIDEN JÄLKIHOITOVAIHEEN SUJUVOITTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Turvetuotanto edellyttää ympäristölupaa alueelle. Se asettaa ehtoja toiminnalle alkaen alueen suunnittelu- vaiheen luontokartoituksista ja muista etukäteisselvityksistä aina siihen saakka, kun alue siirtyy seuraavaan maankäyttöön, kuten metsäksi, pelloksi tai kosteikoksi. Turpeen noston lähestyessä loppuaan, siirrytään alueella luvanhaltijan esittämällä suunnitelmalla ja ilmoituksella tällä hetkellä vuosia kestävään *jälkihoitovaiheeseen*. Se sisältää ympäristölupaehojen toteuttamisen ennen kuin alue voi vapautua ELYn lopputarkastuksen jälkeen suunniteltuun *jälkikäyttöön*.

Bioenergia ry:n jäsenkyselyn mukaan vuodenvaiheen 2021/2022 tilanteessa jälkihoitovaiheen pinta-ala oli vuodessa lähes kolminkertaistunut yli 16000 hehtaariin. Lisäksi energiaturpeen kysynnän vähentyessä ”lepuutettuja”, mutta tuotantokelpoisia alueita oli noin 20 000 ha. Määrä on kolmessa vuodessa yli kaksinkertaistunut.

Samaan aikaan erityisesti Pohjois-Pohjanmaalla jälkihoitovaiheen hallinnolliset menettelyt eivät ole pysyneet perässä vaan ovat osin jopa hidastuneet uusien vaatimusten takia esim. potentiaalisesti happamiin sulfaattimaihin liittyen. Muutoinkin jo vuosia kestävä jälkihoitovaihe venyy helposti pitemmäksi kuin olisi toiminnanharjoittajan ja maanomistajan sekä seuraavan maankäyttömuodon kannalta järkevää. Jos jälkihoitotoimien vahvistaminen tai lopputarkastukset viipyvät esim. yhden maastokauden yli, joudutaan usein samalla tinkimään hiilinielutavoitteista ja hyväksymään eri osapuolille aiheutuvat lisäkustannukset ja viiveet.

Turvevaliokunta linjasi viime syksynä, että jälkihoitovaiheen hallinnollinen sujuvoittaminen turvetuotantokäytöstä poistuvien alueiden jälkikäyttöön siirtymisen tehostamiseksi vaatii tehokasta, koko toimialan valtakunnallista edunvalvontaa ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Meneillään oleva Ukrainan kriisi ei vähennä jälkihoitovaiheen sujuvoittamisen tarvetta, vaikka se voikin väliaikaisesti vaikuttaa tilapäisesti levossa olleiden energiaturvetuotantoalueiden ottamiseen jälleen käyttöön.

Merkitys

Energiaturpeen nopea alasajo kysynnän romahdettua on ajanut alan yritykset pohtimaan taakaksi muodostuneiden turvetuotantoalueittensa käyttöä. Alueilta kuitenkin juoksevat tarkkailukulut ja muut kustannukset, vaikka tuloja turpeen myynnistä ei enää olekaan odotettavissa. Jos jälkihoitovaihe pitkittyy, maanomistajat menettävät myös monissa tapauksissa mahdollisuuksiaan hakea tarjolla olevia tukia esim. metsitykseen. Olipa kyse mistä maankäyttömuodosta tahansa, olisi tärkeä pelkästään ympäristötavoitteidenkin takia voida siirtyä siihen suunnitelmallisesti ja saumattomasti turvetuotannon loputtua. Myös viranomaisten kannalta viive aiheuttaa lopulta suuremman hallinnollisen kuorman, ellei jälkihoitovaihetta pystytä olennaisesti käytäntöjä ja resursseja kehittämällä sujuvoittamaan.

Tavoite

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, jälkihoitotoimien vahvistamiseen ja päätöksiin niin että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.
- Sovittaa yhteen metsitystuen menettelyjä ja turvetuotannon jälkihoitovaiheen lupaehtoja ja toimia erityisesti kasvittamisen ja tuhkalannoituksen osalta.

Keinot

- Vuoropuhelun vahvistaminen ympäristöviranomaisten kanssa YM:n asettamassa koordinaatioryhmässä, alueellisten lupaviranomaisten ja ELYjen kanssa
- Yhteistyö muiden järjestöjen, kuten MTK:n ja yrittäjäjärjestöjen sekä kuntien ja tutkimuslaitosten kanssa
- Metsitystuen myöntämisestä vastaavien viranomaisten, ympäristöhallinnon ja toimialan yhteydenpito kevään 2022 aikana.
- Aktiivinen tiedonkeruu ja viestintä asiasta myös julkisuuden kautta.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: LULUCF-päivitys	Komission esitys 7/2021	Harri Laurikka
EU: Kestävä rahoitus	Taksonomian 1. delegoitu asetus vahvistettiin 12/2021	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parlamentin kanta 4/2021	Niina Välinen
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluovutus	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Niina Välinen
Kotimaa: Luonnonsuojelulain & kaavoitus- ja rakentamislain uudistus	Syksy ja alkutalvi 2021; LsL:n osalta mahdollinen jatkovalmistelu 2022; soiden luonnotilaisuusasteikko liittyy valmis-teilla olevaan kaavoitus- ja rakentamislakiin	Hannu Salo

EU: LULUCF-PÄIVITYS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Komissio julkaisi esityksensä maankäyttösektorin ilmastotoimien laskennasta osana Fit-For-55 -pakettia 14.7. Suomelle vuodelle 2030 asetettu sitova hiilinielutavoite olisi 17,8 Mt (vuosina 2018-2020 Suomen maankäyttösektori on ollut n. 8-23 Mt hiilinielu vuodesta riippuen). Vuoden 2030 jälkeen tarkasteltaisiin maatalouden (n. 6,6 Mt päästö Suomessa) liittämistä maankäyttösektoriin ja uudistetun maankäyttösektorin tulisi olla hiilineutraali 2035.

Merkitys

EU:n ilmastolaissa määriteltiin, että EU:n päästötavoitteeseen lasketaan mukaan enimmillään 225 Mt hiilinieluja maankäyttösektorilta. Komission ehdotuksessa pyritään kuitenkin EU-tasolla 310 Mt tasoon. Sitova hiilinielutavoite voi tarkoittaa lisäkustannuksia Suomelle, mikäli maankäyttösektorin ilmastotoimissa ei onnistuta ja puun käyttö samalla kasvaa.

Tavoite

- tukea komission ehdotusta laskennan kehittämisestä läpinäkyvämmäksi ja yksinkertaisemmaksi kolmessa vaiheessa (2021-2025, 2026-2030, 2031+)
- Suomelle asetettavat tavoitteet niin maankäyttösektorilla kuin taakanjakosektorilla ovat oikeudenmukaisia joustot huomioiden ja maankäyttöä tarkastellaan laajana kokonaisuutena ottaen huomioon monia muitakin asioita kuin vain sektorille kohdistuvien ilmastotoimien kustannustehokkuus.

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä ja osallistutaan komission konsultaatioihin
- Osallistutaan kotimaassa hanketta käsitteleviin virallisiin ja epävirallisiin prosesseihin

- Neuvoston puolella työ on käynnissä ympäristöneuvoston työryhmissä. Asetuksesta piti keskustella myös maaliskuun ympäristöneuvostossa, mutta päästökauppa ja taakanjako priorisoitiin eikä LULUCF-keskustelua käyty. Aihe on esillä myös maatalousneuvostossa 7.4. maataloutta koskevien asioiden osalta.
- PJ Ranskalla on ollut tahtotila saada asia sovittua neuvoston puolella omalla pj-kaudellaan. Ranska on tehnyt mm. aikaisen vaiheen kompromissiehdotuksen, joka käsittelee vuosien 2026 - 2030 polkuun liittyvää laskentaa ja joustomahdollisuuksia. Sitä ei kuitenkaan pidetä kovin onnistuneena. On epäselvää, miten työ etenee ja voidaanko neuvostossa löytää yhteisymmärrys kesäkuussa.
- Parlamentissa raportööri Ville Niinistö (Vihr) julkaisi [raporttiluonnoksensa](#) 17.12. Keskeiset esitykset olivat kokonaistavoitteen huomattava nostaminen 490 Mt:iin, erillinen hiilineutraaliustavoite maatalous-, ruohikko- ja kosteikkomaille sekä lisätavoitteet 2030-2050. Muutosehdotuksia on ENVI-valiokunnassa esitetty 734 ja äänestys on 28.4. Täysistuntoon asiaa on kaavailtu touko/kesäkuuksi 2022.

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.

Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).

Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.

SPF julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistunee helmi-maaliskuussa. Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta Q3-Q4/2022.

Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodostanut ennakkovaikuttamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajauksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävän biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyysmääritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävää myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä

- Vaikuttaminen Bioenergy European Unionin kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu Suomen kannanvalmisteluun kestävästä rahoituksesta sekä viestitty muutostarpeita suoraan komission kabinetteihin viime vaiheeseen asti
- lausuttu luontokriteerien luonnokseen kestävä rahoituksen foorumille lokakuun alussa
- Vaikutettu Valtioneuvoston ja eduskunnan vastustavan kannan puolesta syys-joulukuussa

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

EU-komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehuksien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistetäväksi asiaksi. KEIMO-hankkeen (2021) tuottamien skenaariolaskelmien mukaan ei olisi mahdollista kasvattaa vuotuista hakkukertymää 80 milj. m³:iin lisättäessä samanaikaisesti talousmetsien luonnonhoitoa ja suojelua, jos halutaan säilyttää tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. Sen kansallinen toimeenpano on nyt käynnissä ja valmista pitäisi olla kesään 2021 mennessä. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epä-tarkoituksenmukaisen lisä sääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan strategian toimeenpanoon
- Seurata vuonna 2020 julkaistavan komission raportin valmistelua ja viestintää sekä analysoida sen tulokset

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan virkamiehiä

- Komission oli tarkoitus esittää sitovat ennallistamistavoitteet vuoden 2021 loppuun mennessä, mutta julkistusta viivästettiin ja ne piti esittää 23.3.2022. Nyt julkistusta siirrettiin jälleen eteenpäin Ukrainan tilanteen ja esityksen saaman kritiikin takia.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyivät viimeiselle vesienhoitokaudelle 2022 – 2027 osana muuta vesipoliittikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus on tämänhetkisen oikeuskäytännön ja EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä varsin laaja, eivätkä meneillään olevat oikeusprosessit Euroopassa näytä muuttavan toistaiseksi tätä suuntaa.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon ympäristölupia vielä nk. jälkihoitovaiheessakin (edeltää lupaehtojen loppumista ja suonpohjan siirtymistä seuraavaan maankäyttöön). Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa (one out – all out -periaate) saattaa johtaa lisävaatimuksiin myös voimassa olevan ympäristöluvan ehtoihin tai uuden ympäristölupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi vuoden 2020 alussa kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa. Jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä liittyy läheisesti kärkihankkeeseen turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittamiseksi. Alan kannalta riski konkretisoituu tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta ja alueita poistuu tuotannosta kiihtyvään tahtiin. Jälkihoitovaiheeseen ja suonpohjien poistumiseen hiilinieluiksi voi muodostua tarpeeton hallinnollinen pullonkaula.

Merkitys

Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupapalveloitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana. Turvetuotannosta poistuvaa pinta-alaa oli vuodenvaihteessa 2021/22 jo yli 16 000 ha, mutta siirtymistä jälkikäyttöön haittaa hallinnollisten menettelyjen hitaus ja lopputarkastusten vähäiset resurssit.
- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vesienhoitoalueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja ja erityisen runsaasti tuotannosta poistuvia suonpohjia. Lisäpiirteenä viime aikoina on noussut myös ympäristöviranomaisen halu vaikuttaa ympäristöluvan jälkeiseen maankäyttöön, lähinnä ei-toivottuun maatalouskäyttöön, vaikka tällä ei ole juridista perustetta eikä usein järkeviä vaihtoehtoja.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti MTK:n, ET:n sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- toimia aktiivisesti vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja vastaavat turvetuotannon nopeasti vähenevää osuutta vesien kuormittajana ja myös yleisen vesistötarkkailun rahoittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuissa järkeviksi ennakkotapauksiksi vh-alueilla.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaista vesienhoito-ohjetta lopulta tulkitaan suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavolvollisten kanssa.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Bioenergia ry:ssä on tunnistettu muun kuin energiaturpeen edunvalvonnan kasvavat tarpeet. Turvevaliokunta perusti "muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän" vuoden 2018 alusta. Ryhmän nimeksi on sittemmin muotoutunut "Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet". Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

EU:n lannoitevalmisteasetuksen (EU) 2019/1009 hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin on jäämässä uuteen lannoitelakiin. Soveltamiseen vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien kaikin tavoin suomalaiselle kasvualustojen valmistajalle lankeavaa ylimitoitettua korvausvastuuta. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajiakin ja antavan ulkomaisille toimijoille perustetonta kilpailuetua.

Rahkasammalen edunvalvontaa on sen pilottiluonteen, TKI-toiminnan ja vähäisen yritysten määrän vuoksi rajattu toistaiseksi. Toimintavuonna 2022 kootaan kumulatiivisesti keruupinta-alat ja kohteet edelleen www.kasvualusta.org -sivustolle. SYKEN ja POPELYn hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin sekä ennakkovalvontaan ovat päättyneet, samoin YM:n nimittämän rahkasammalen korjuun yhteistyöryhmän määräaika tammikuun loppuun. Uusi GTK:n vetämä laajahko parivuotinen rahkasammalen uusiutuvuutta tutkaileva RahKoo-hanke aloittaa 1.4.2022.

Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty tiivistävää yhteyttä kansainvälisiä kumppaneihin Baltiassa, Ruotsissa, Irlannissa ja Saksassa. Akuuttina edunvalvonta-asiana kaikkia on yhdistänyt EU:n taksonomiavaikuttaminen ja siinä erityisesti komission delegoidun säädöksen 2 luonnosteksti, joka uhkaa leimata kaiken turpeen käytön kestäättömäksi. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe tuottaa lähiaikoina mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmisteltavaan EU:n Pellolta pöytään strategiaan.

Merkitys

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa noussut. Keskeisten toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan Suomen hallituksen puoliväliriihen kuiviketurpeeseen liittyvien esitysten edistymistä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa ja luomukotieläintuotannossa on tunnistettu laajemminkin, ja yhteistyö tiivistynyt eri tuotantosuuntien sidosryhmien kanssa. Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvää viestinnällistä aineistoa ja rahkasammalen keruun yleisohjetta pidetään ajantasalla.

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus astui lopullisessa muodossaan pari vuotta sitten (EU 2019/1009, 5.6.). Sen pohjalta valmisteltu Suomen uutta lannoitelakia. Kasvuturpeen edunvalvon-

nassa tärkeimpiä asioita onkin, miten tätä tervetullutta, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistavaa ja kilpailuedellytyksiä parantavaa lakia sovelletaan Suomessa ja millaiseksi ankaran/korkean vastuun periaatteen tulkinta kasvualustojen valmistuksessa lopulta muodostuu.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla. Tällä hetkellä rahkasammalen keruun pilottivaiheessa edunvalvonnan merkitys on rajoitetumpaa, ja tarkoitus on antaa tilaa yritysten TKI-toiminnalle sekä erilaisille selvityshankkeille.

Tavoitteet

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja kuiviketurpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Ankaran vastuun periaatteen järkevä soveltaminen ja lieventäminen kasvualustojen valmistamisessa.
- Vakiinnuttaa myönteinen toimintaympäristö pitemmällä aikavälillä rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Kuiviketurveverkoston toiminnan kautta koordinoitu edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen ja ylläpitäminen keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa
- Lannoitelain ankaran vastuun soveltamisen seuranta yhteistyössä mm. VYL:n kanssa
- Yhteydenpito GME:n ja muiden eurooppalaisten toimijoiden kanssa
- RPP-sertifioinnin koordinaatio tarvittaessa
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden päivittäminen kehittämishankkeista ja käytännön keruutoiminnasta saatujen kokemusten perusteella
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden yleinen edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryhmien kanssa.

HIILENSIDONTA JA SIDONTATEKNOLOGIAT (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmasto-ohjelma. Maankäyttösektorin hiilinielun kehityksellä ja ilmasto-ohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin, joka on esitelty maaliskuussa. MMM:n Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) on tarkoitus valmistua maaliskuussa 2022 ja se lähetetään lausunnoille maalis-huhtikuun vaihteessa.

Erilaisia tapoja sitoa hiiltä ovat mm.: BECCUS (Bioenergy with Carbon Capture, Utilisation and Storage), BECCU, BECCS, DACCS (Direct Air Carbon Capture and Storage) ja CCS. Biohiilellä (PyCCS) on potentiaalia toimia pysyvän rakenteensa myötä pitkäikäisenä (esim. 100-1000 vuotta) hiilivarastona maaperässä (missä sillä on useimmiten myös kasvien kasvua tukevaa vaikutusta). Biohiilen tieteellinen tutkimus on vielä varsin uutta. Siksi biohiiliverkostollakin on äärimmäisen keskeinen rooli biohiilialan edistäjänä, koska hiilensidontatoimien on tapahduttava nyt, eikä sitten, kun esimerkiksi biohiilitutkimukset ovat olleet käynnissä kymmeniä vuosia todistaakseen vedenpitävästi biohiilen potentiaalin toimia pitkäikäisenä hiilivarastona.

Hiilensidontateknologiat ovat Suomessa vielä hyvin uusi ala. Suomea lähimpänä olevat esimerkit CCS-teknologioista löytyvät Tukholmasta ja Oslost. YLE:n tietojen mukaan Euroopassa aloitettiin 2021 vuonna 35 uutta CCS-hanketta.

Merkitys

Hiilinielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergia-alan tarjontaan ja sovellutuksiin. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.
- Hiilensidontaan liittyvän termistön parantaminen ja kehittäminen.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin.
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.
- Hiilensidonta 2022 –seminaaritapahtuma verkostoitumiseen ja tiedonvälitykseen.
- Kevään 2022 aikana työryhmä työstää hiilensidontaan liittyvää termistöä.

- Bioenergia ry:hyn perustettiin Hiilensidonta ja CCUS -valiokunta (CCUS=Carbon Capture, Use and Storage) ja sen ensimmäinen kokous pidettiin 24.1.2022. Myös perustettiin Biohiiliverkosto. Biohiiliyhdistyksen toiminta siirtyi samalla Bioenergia ry:lle ja www.suomenbiohiili.fi -nettisivut päätettiin siirtää www.bioenergia.fi -nettisivujen alle. Ensimmäinen biohiiliverkoston kokous Bioenergia ry:ssä pidettiin 2.2.2022.
- MMM:n Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) on tarkoitus valmistua maaliskuussa 2022 ja se lähetetään lausunnoille maaliskuu-huhtikuun vaihteessa.
- Ukrainan sodan aiheuttamassa pakotekriisitilanteessa hiilineutraaliustavoitteissa pysyminen on kovan keskustelun alla. Pakotekriisi on aiheuttanut Suomessa voimakkaan halun panostaa huoltovarmuuteen (kuin myös omavaraisuuteen), mihin vastaamisessa voitaisiin nyt linkittää myös erilaisia CC(U)S-teknologioita. Kun pakotekriisi on ohitse, olisivat bioenergiaketjut valmistautuneet jo hiilineutraaliustavoitteita varten.

LUONNONSUOJELULAIN SEKÄ KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAIN UUDISTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Luonnonsuojelulakia (LsL) on valmisteltu käytännössä vuodesta 2019 saakka erilaisten selvitysten avulla sekä ohjaus- ja projektiryhmien voimin. Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin näkyvämmiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu. Työ eteni sen jälkeen virkamiesvetoisesti ohjaus- ja projektiryhmässä.

LsL:n uudistamiseen ovat luoneet tarpeita ja pohjaa mm. valmistuneet uhanalaisarvioinnit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin keinoihin.

Luonnonsuojelulain virkamiestyöryhmän esityksestä annettiin lausunto syyskuun alussa. Uudistustyötä on seurattu yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa, koska se vaikuttaa esitetyssä muodossaan kaikkeen luonnonvarojen hyödyntämiseen, maankäyttöön ja niihin liittyvään lainsäädäntöön. Luonnonsuojelulakiesitys annettaneen eduskunnalle viikolla 13.

Kaavoitus- ja rakentamislain (KRL) valmistelu on edennyt LsL:n vanavedessä. Bioenergia ry antoi KRL:sta lausunnon joulukuussa. Lausunnossa esitettiin KRL-ehdotukseen merkittäviä muutoksia ja edelleen valmistelua. Lausuntopalautteen pohjalta kaavoitus eriytettiin maaliskuussa annetusta rakentamislaista tuonemmaksi. Rakentamislain osalta Bioenergia ry:llä ei ollut huomautettavaa. Kaavoituksen ja maankäytön osalta vaikuttaminen ja seuranta kuitenkin jatkuu.

Merkitys

LsL-uudistamistyö ajoittuu samaan aikaan EU:n biodiversiteettistrategiasta, ennallistamislaista ja ilmastotavoitteista käytävään keskusteluun. Se liittyy suoraan myös Suomen uuteen ilmastolakiin ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten vesilain sekä kaavoituslainsäädännön uudistamiseen. Suorat vaikutukset LsL:n uudistamisella on ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.

Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös vapaaehtoisena kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat sanat "on otettava huomioon". Tämän selventäminen, mitä se kulloinkin merkitsee juridisesti, on nyt vielä poliittisessa hyväksynnässä eduskuntavaiheessakin voitava täsmentää.

Luonnonsuojelulain merkitys ehdotetussa ja lausunnolla olevassa muodossaan laajenee olennaisesti aiemmasta. Sillä on merkitystä metsätaloudelle ja välillisesti myös puuenergian saatavuuden kannalta. Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää. Tämä ja muiden lakien kautta tulevat lisävaatimukset nostavat lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia. Lajien uhanalaisluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvitysvelvoitteiden kasvamisena. Lakiin on kirjattu suoraan myös

varovaisuusperiaate, joka lisää harkintavaltaa ja myös valitusperusteita lajien ja elinympäristöjen suojeluvästeissa.

Edelleen on kuitenkin tärkeää pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelee lähtökohtaisesti kaikkia toimialoja tasapuolisesti, ja lain perusteella käytön rajoituksista ja suojelualueiksi osoittamisesta tulee maksaa korvaus.

Luonnonsuojelulakiin liittyy läheisesti nykyistä velvoittavampi ilmastolaki ja aikanaan myös uudistuva vesilaki. Nopeimmin uudistukset näkyvät tietenkin ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa luontoselvityksissä eriasteisesti suojeltujen lajien osalta.

Tavoite

- Seurata LsL:n valmistelua ja pyrkiä vaikuttamaan etenkin sen mahdollisiin vaikutuksiin metsätaloudessa. Turvetuotannon vähenevän ympäristöluvituksen kannalta on olennaista kiinnittää huomiota siihen, että uhanalaisten, avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys todennäköisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitysten tasoon.
- LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa on tekstiin on jäänyt epämieluisuuksia, joita vielä jatkokäsittelyssä olisi syytä täsmentää. Tavoitteena on mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan. Lakiluonnoksen viittaukset alemman asteisiin säädöksiin ja ohjeisiin asettavat tavoitteen seurata ja vaikuttaa tarvittaessa näihin.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus sekä kaavoitus ja maankäyttö ovat merkittäviä.
- Määrittää jäsenkunnan ja erityisesti turvealan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet ja tarkkailla mahdollisia vaikutuksia jo luvitetuille alueille.
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen edetessä arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta. Kaavoitus- ja rakentamislaki liittyy läheisesti LsL:iin.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei tuottanut yllätyksiä. Elinympäristöjen osalta nähtäväksi jää, millaisia tulkintoja alueiden rajauksissa ja suojeltavien alueiden ulkopuolisten alueiden vaikutuksesta tehdään. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta seurataan alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksissa.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu.
- Kaavoitus- ja rakentamislaki muuttui loppuvaiheessaan, kun vain rakentamislaki annettiin esityksenä. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvää lakivalmistelua seurataan.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	komissio hyväksyy uudet suuntaviivat Q3-Q4/2021 ja voimaan 1.1.2022	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Harri Laurikka
Kotimaa: Turvepaketin toimeenpano	LTAE III / 2021:n päätösten seuranta edelleen vuoden 2022 aikana. Vaikuttaminen muiden päätösten toteuttamiseen.	Hannu Salo

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopimuksesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Vuonna 2021 Glasgowssa markkinamekanismeista onnistuttiin vihdoinkin sopimaan.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- Ei toimenpiteitä. Seuraavat neuvottelut ovat virkamiestasolla 6.-16.6. Bonnissa. COP-27 on Sharm-El-Sheikhissä, Egyptissä 7.-18.11.2022.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.

Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy Europen kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy Europen kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun lopulla.

Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallistaa päätöksen tammikuussa. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.

Suuntaviivat tullevat voimaan helmikuussa 2022 ja jäsenmaiden pitää ottaa ne huomioon tukijärjestelmisensä 2024 alkaen.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutettu Bioenergy European kautta kantoihin, EEAG kanta valmistui toukokuussa 2021
- kommentoitu tulevaa komission luonnosta EEAG:sta BEuropelle
- Lähetetty yhteiskirje BEuropean kanssa MMM, TEM, VM marraskuun lopulla

EU: BIOENERGIAN TKI–RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIAKÄNTEKNOLOGIASUUNNITELMA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto on toiminut ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- [EU:n Innovaatorahaston](#) suurten hankkeiden rahoitukseen suunnattu haku oli auki 1.3.2022 asti. Rahoitusta oli tarjolla noin 1,3–1,5 miljardia euroa.
- Komissio kertoi 11.3., että rahaa haki 138 projektia. Energiaintensiivisistä teollisuudesta hakemuksia tuli 104. Näihin kuuluivat mm. hiilensidontahankkeet ja vetyprojektit. Vetyprojekteja oli 25. Hiilensidontahankkeiden määrää ei kerrottu. Uusiutuvan energian hankkeita oli 13 ja energian varastointihankkeita 21.
- Pienten hankkeiden seuraava haku avataan maaliskuussa 2022 ja hakuaikaa on elokuuhun 2022. Rahoitusta on saatavilla alustavien tietojen mukaan 100 miljoonaa euroa.

TURVEPAKETIN TOIMEENPANO (SALO)

Tilannekuvaus

TEM:n nimeämän turvetyöryhmän työ päättyi suunnitellusti maaliskuun 2021 lopussa. Työryhmän esitykset, ”turvepaketti”, vietiin nopeasti hallituksen puoliväliriiheen ja kuumensivat osaltaan hallituspuolueiden välejä. Osalle työryhmän esityksistä saatiin rahoitus kuluvaan vuoden kolmannelta lisätalousarviosta 27.5. ja osa jäi ehdotuksiksi.

Mika Niemelän johtama virkamiesryhmä valmisteli lisätalousarvioesitykseen kirjattujen seuraavien kuuden toimenpiteen toimeenpanoa kesän aikana:

1. Turvetuotannosta luopuvien yrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v) (30,5 M€)
 - edellyttäisi myös muustakin turvealan yrittämisestä luopumista, mikä on ristiriidassa elinkeinopauman kanssa
2. Turvetoimialan yritysten uuden liiketoiminnan kehittämishankkeet (0,1 M€)
3. Turvetuotantokoneiden hävittäminen (siirtomääräraha 3 v) (30 M€) (*de minimis* –edellytyksin) lausunnolla
 - korvattaisiin kalustoa tietyllä %-osuudella uushankintahinnasta
 - POPELY käsittelee ja myöntää
 - todentaminen ja käytännön toteutus?
4. Metsitystuki (siirtomääräraha 2 v) (4 M€) (kohdentuminen?)
5. Jälkikäyttöselvitys (0,75 M€) (tarve ja kohderyhmä?)
6. TE-toimistojen & ELY-keskusten toimeenpanon tukeminen

Syksyn aikana ministeriöt viestivät turvepaketin toimeenpanon valmistelusta hyvin niukasti ja epämääräisesti. Turvetuotantokaluston romutuspalkkioesitys oli lausunnolla joulukuun alussa ja luopumistuen lausuntoaika päättyi tammikuun lopussa. Romutustuki tuli haettavaksi 8.2. ja varattu määräraha loppui 23.3.. Luopumistuen osalta odotetaan edelleen, vaikka tällä hetkellä sen voimaantulo näyttää epävarmalta. Bioenergia ry:n arvion mukaan noin 60 + 10 M€:n summaa ei tulla kokonaisuudessaan tarvitsemaan tai ainakaan allokoidaan edellä kerrotulla tavalla.

Merkitys

Energiaturpeen veron alarajan nostoa lukuun ottamatta ”turvepaketin” toimeenpanon yksityiskohdat selviävät vasta vähitellen. Haasteita viimeisen kuukauden aikana on ainakin luopumistukeen luonut myös Ukrainan sodan muuttama tilanne. Turvetyöryhmän ehdotuksista alan kannalta merkittävimpiä tulee edelleen tarkkailla ja arvioida niiden toteutusta, kun ne viimein alkavat toteutua. Yrittäjäjärjestöjen, erityisesti Koneyrittäjien ja MTK:n kanssa tiivistä yhteistyötä jatketaan.

Kansallisen "turvepaketin" toteuttamisesta riippuu, millainen esimerkki "oikeudenmukaisen siirtymän" kansallisesta toteutuksesta syntyy. Tämä korostuu tilanteessa, jossa EU:n JTF-rahoitus viipyy jatkuvasti, tällä erää näkymänä vuoden 2022 loppupuolisko. JTF on osoittautumassa mahdottomaksi alalla toimineiden tai vielä toimivien yritysten hyödyntää.

Tavoite

- BEryn tavoitteena on ollut hallittu ja markkinaehtoinen turvetoimialan rakennemuutos. Pää tavoitteessa on osin epäonnistuttu, mikä on johtanut tarkentamaan lähiajan konkreettisia osatavoitteita (em. LTAE III:n päätösten toimeenpano) ja keskittymään turvetyöryhmän ehdotuksista jäljelle jäävän toimialan kannalta muutaman keskeisen esityksen edistämiseen.

Keinot

- Vuoropuhelu valmistelevien virkamiesten kanssa myös maakunnissa sekä suora vaikuttaminen päättäjiin Koneyrittäjien ja muiden järjestöjen kanssa.

- Turvetyöryhmän raportin ehdotuksista neljä siirtyi vuoden 2021 lisätalousarvioon. Osaa ollaan toteuttamassa MMM:n Hiilestä kiinni -hankerahoituksella. Muutaman, alan kannalta merkityksellisen ehdotuksen asianmukainen toimeenpano vaatii toistaiseksi seurantaa. Muiden "turvepaketin" ehdotusten toimeenpano edellyttää edelleen jatkovaikuttamista kumppanijärjestöjen kanssa.